

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 278
din 10.03.2021

Dosar nr.: 605/2020

Petiția nr.: 5122/24.08.2020

Petent:

Reclamată:

Obiect: texte publicate pe un grup al rețelei de socializare Facebook de către o consilieră locală din partea Uniunii Naționale pentru Progresul României, candidată la un nou mandat de consilier local din partea Partidului Verde. Conținutul acestora sunt reclamate ca având un posibil conținut discriminatoriu, făcând referire la faptul că petentul, candidat și el la un post de Primar al comunei, a fost crescut la orfelinat și că a suferit un accident domestic, în data 02.03.2020, arzându-se.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 5122/28.08.2020 și 5259/28.08.2020, din cauza contextului epidemiologic și a stării de urgență instituită, a solicitat acordul soluționării în lipsă, fără audierea părților, și depunerea un punct de vedere în temeiul principiului inversării sarcinii probei.

4. Procedura legal îndeplinită.

Sușinerile părților

Sușinerile petentului

5. Petentul a sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării întrucât, în contextul în care acesta candida la un post de Primar al comunei Grajduri, o candidată la postul de consilier local din partea Partidului Verde, deținând la acel moment funcția de consilier local în mandatul care se finaliza, aleasă pe lista Uniunii Naționale pentru Progresul României, a publicat la 19.08.2020, o serie de comentarii pe un grup format pe rețeaua de socializare Facebook.

6. Grupul respectiv se numește "Ești din Grajduri dacă" și conținea la acel moment 830

de membri, având caracter de grup public.

7. Petentul susține că afirmațiile discriminatorii făcute de reclamată în calitatea sa deținută la acel moment, de consilier local, sunt făcute cu intenție și trebuie sancționate.

8. Conținutul comentariilor reclamate sunt următoare, în contextul unui dialog între părți:

9. ” : *Deja la Grajduri au pe listă de consilieri locali și trasești si analfabeți*

10. : *Da, dar niciunul nu este crescut la casa de copii Budai.*

11. : *Consilierii tăi știu că ți-ai dat foc singur? Atâta creier să ai: să torni benzină peste jarul aprins din centrală. După creierul tău, te vezi că poți ajunge și senator nu numai primar*

12. : *ȘTIE CONSILIERII TAI. Unde ați făcut școala ???cu cine a-ți făcut orele de limba romana?? Sunteți agramată rău, ma mir cum de a-ți fost consiliera locala patru ani fără sa nu faceți niciun proiect de hotărâre pentru cetățenii comunei Grajduri. Patru ani a-ți stat degeaba și a-ți luat 300 de milioane lei vechi indemnizația de consilier local doar fiind prezenta la ședință. Faptul că un copil a cr...”*

Susținerile reclamatului: -

V. Motivele de fapt și de drept

13. **În fapt**, Colegiul director reține **faptul că** mesajele reclamatului au fost postate la 19.08.2020, pe rețeaua facebook, acesta reprezentând un spațiu public, fiind reclamată încălcarea dreptului la demnitatea personală, întrucât au fost devoalate aspecte personale, legate de faptul că petentul a fost crescut la orfelinat.

14. În drept, în ceea ce privesc declarațiile părții reclamate Colegiul director apreciază că în soluționarea prezentei sesizări sunt incidente următoarele texte de lege:

✓ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

✓ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

✓ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

15. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părților reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

16. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

✓ **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

✓ **să urmărească un scop legitim,**

✓ **să fie necesară într-o societate democratică și**

✓ **să fie proporțională cu scopul urmărit**

Ingerința să fie prevăzută de lege

Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie

coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

17. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

18. Protecția demnității unor grupuri vulnerabile/persoane care aparțin unei categorii sociale protejate de lege constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, mesajele publicate în rețeaua facebook, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

✓ un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură

✓ ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup vulnerabil/categorie socială – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

19. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

20. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

21. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

22. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase”** susceptibile de o anumită marjă de apreciere.

23. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

24. În scopul de a determina dacă mesajele publicate, ce fac obiect al prezentei sesizări, constituie un discurs de ură sau un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul**

în care a avut loc, etc.

Obiectivul urmărit de părțile reclamate

25. Colegiul apreciază că, în prezenta speță, declarațiile reclamatului *"Da, dar niciunul nu este crescut la casa de copii Budai. ...Consilierii tăi știu că ți-ai dat foc singur? Atâta creier să ai: să torni benzină peste jarul aprins din centrală. După creierul tău, te vezi că poți ajunge și senator nu numai primar"* sunt menite a-i leza demnitatea petentului, fiind făcute cu bună-știință. Comentariile au fost publicate ca reacție la un comentariu inițiat de către petent, în care față de reclamată au fost făcute aluzii *"Deja la Grajduri au pe listă de consilieri locali și traseiști si analfabeți"*.

26. Astfel, Colegiul director constată că posibilul obiectivul urmărit de reclamat este de a-contracara comentariile petentului, de a-i minimiza credibilitatea sau influența, în contextul candidaturilor electorale, însă maniera în care textele au fost construite are efecte de lezare a demnității personale a petentului, are un caracter incitativ, făcându-se referire la faptul că acesta a fost crescut la "casa de copii Budăi".

27. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

28. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept **„acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**

29. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că **„libertatea de exprimare, garantată de art.10 par.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acele care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”**

30. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

31. În analiza dreptului libertății de exprimare, Colegiul director a analizat următoarele elemente:

32. **conținutul mesajelor publicate:** devoalarea unor aspecte de ordin personal care îl pun menite a conduce la crearea unui cadru ostil și degradant față de petent, încercând să-l pună într-o poziție dezavantajoasă. Inocularea faptului că situația în care o persoană este crescută la o casă de copii reprezintă ceva rușinos, degradant;

33. **contextul în care a avut loc publicarea textelor:** Colegiul director constată că dialogul între părți a fost publicat în contextul alegerilor locale, încercând a se crea deopotrivă o imagine defavorabilă candidaților;

34. **elementul de incitare:** Colegiul director constată că textele publicate au un caracter incitator la ură și intenție de denigrare, în contextul în care părțile sunt pe poziții de contracandidați, fiind membri ai unor formațiuni politice diferite;

35. Față de elementele analizate mai sus, Colegiul director constată că în speță fapta sesizată constituie discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

36. Totodată, Colegiul director hotărăște sancționarea reclamatei cu avertisment, întrucât mesajele între cele două părți se poartă într-o manieră ostilă, petentul a debutat prin a face referiri față de petentă iar aceasta a ripostat prin comentarii care au avut efecte de lezare a demnității personale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament discriminatoriu conform art. 2, alin.(1) și art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Textul publicat excede limita libertății de exprimare.
2. Sancționarea părții reclamate cu avertisment.
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare**, republicată și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 10.03.2021 au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

Data redactării: 17.03.2021, M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

